TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

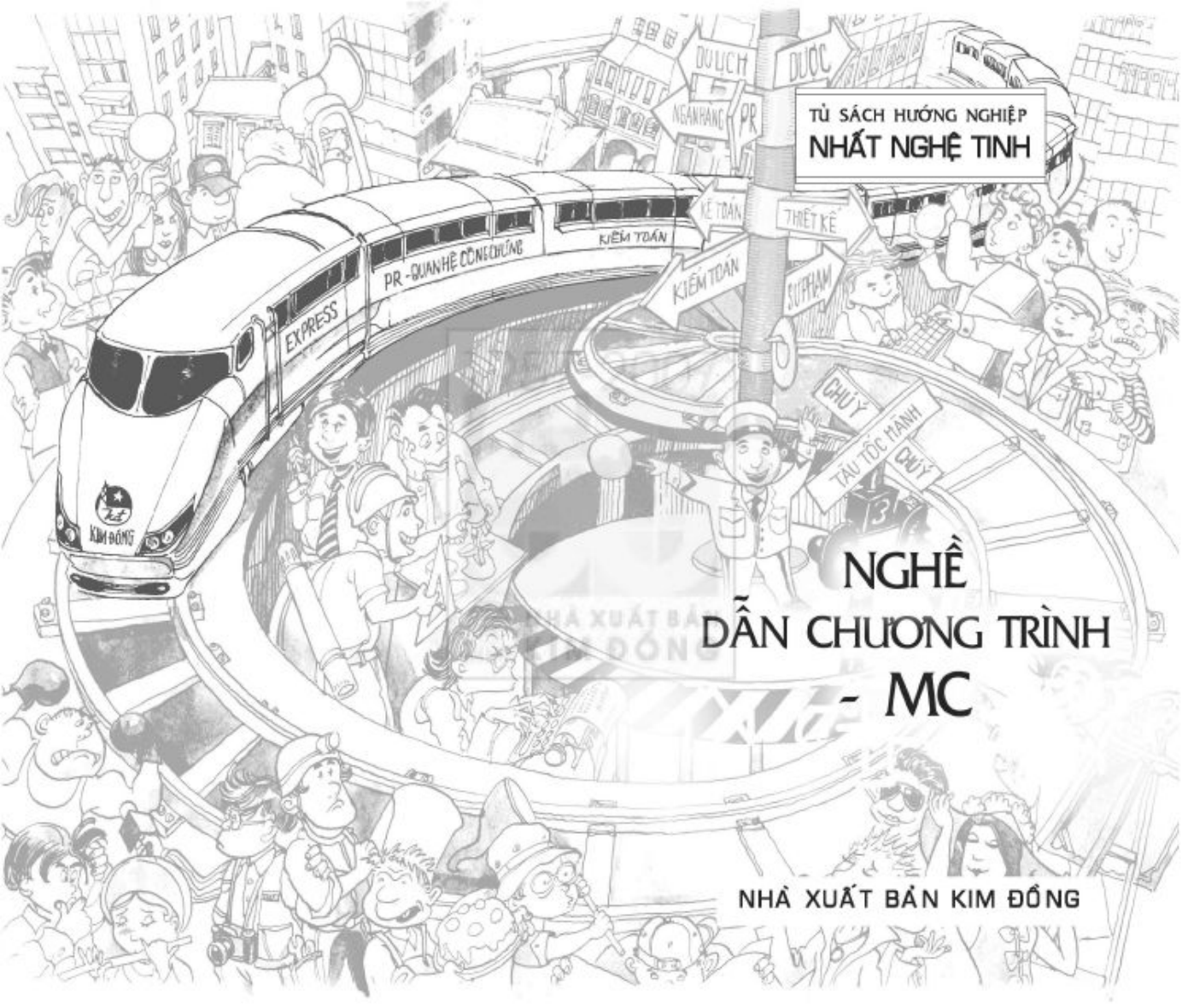
NGHỀ MC - DẪN CHƯƠNG TRÌNH

KIM ĐỒNG

Kỹ năng cho nhân viên văn phòng và sinh viên:
http://vietnamlearning.vn

Mạng chia sẻ tri thức:
http://trithuccongdong.com

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH
NGHỀ
DẪN CHƯƠNG TRÌNH
- MC
NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG
DU LỊCH
NGÂN HÀNG
PR
DƯỢC
KẾ TOÁN
KIỂM TOÁN
THIẾT KẾ
SƯ PHẠM
CHÚ Ý
TÀU TỐC HÀNH
CHÚ Ý
EXPRESS
PR - QUAN HỆ CÔNG CHÚNG
KIỂM TOÁN
KIM ĐỒNG

TOA TÀU SỐ 27

NGHỀ MC - DẪN CHƯƠNG TRÌNH

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ 5

Hàng ghế số 1 - Câu chuyện nghề MC 9

Hàng ghế số 2 - Dẫn chương trình là gì? 12

Hàng ghế số 3 - Một ngày của MC 21

Hàng ghế số 4 - Chọn nghề MC, bạn sẽ làm việc ở đâu? 28

Hàng ghế số 5 - Những lý do để bạn chọn nghề MC 35

Hàng ghế số 6 - Những phẩm chất giúp bạn thành công với nghề MC 40

Hàng ghế số 7 - Học nghề MC ở đâu? 49

Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định 52

Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết 54

◆ Góc chia sẻ

Copyright © by Kim Dong Publishing House
Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi : Mình nên thi vào trường nào nhỉ ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây ?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi tàu là một nghề trong đoàn tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn

trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần góc chia sẻ còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất cả, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

Nhà xuất bản Kim Đồng

Nếu người MC diễn tốt thì mọi thứ sẽ tốt đẹp, trơn tru. Nếu không, rất nhiều trục trặc không ngờ sẽ xuất hiện và làm hỏng bét chương trình..

Ashley Hayden

Chưa bao giờ thuật ngữ MC – Người dẫn chương trình được sử dụng với tần suất lớn như thời gian gần đây trên các phương tiện thông tin đại chúng nước ta. Cùng với sự phát triển của ngành truyền thông và công nghệ giải trí, nghề dẫn chương trình đang tạo nên một cơn sốt trong xã hội, đặc biệt là với giới trẻ, khi rất nhiều thử thách và không ít cơ hội được mở ra, qua các cuộc thi tuyển chọn và tìm kiếm tài năng MC mà các đài truyền hình, đài phát thanh... từ Trung ương đến địa phương liên tục tổ chức.

Hứa hẹn được xuất hiện trước hàng triệu khán giả với tư cách là một nghệ sĩ thực thụ, được nổi tiếng nhanh chóng với tuổi thọ nghề nghiệp hoàn toàn phụ thuộc vào khả năng của chính bản thân người làm công việc này, MC đang được xem là thứ nghề "thời thượng" trong sự lựa chọn của nhiều bạn trẻ hiện nay.

Mời các bạn cùng khám phá những điều thú vị tại *Toa tàu số 37*:

NGHỀ MC - DẪN CHƯƠNG TRÌNH

HÀNG GHẾ SỐ 1

CÂU CHUYỆN NGHỀ NGHIỆP

Cô bé nói chuyện với bờ rào và chim câu

Sinh năm 1954 tại Kosciusko thuộc bang Mississippi (Hoa Kỳ), mẹ là một hầu phòng còn cha là thợ mỏ, cô bé con của gia đình da màu nghèo khổ đã phải sống những năm tháng tuổi thơ nhiều cay đắng, chịu đựng sự phân biệt chủng tộc vì màu da của mình.

Tuy cuộc sống rất khó khăn nhưng cô bé may mắn được bà ngoại dạy dỗ chu đáo và biết đọc trước tuổi lên ba. Rồi mọi chuyện thực sự thay đổi khi cô chuyển tới sống cùng cha tại Nashville (Tennessee) năm cô 14 tuổi.

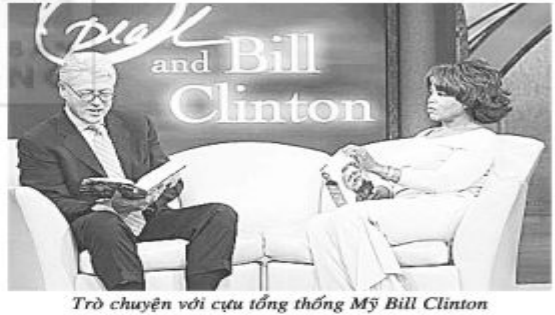
Ông Vernon, cha cô, vốn rất nghiêm khắc nhưng lại hay khích lệ cô và luôn coi việc học hành của con gái là ưu tiên số một. Chính vì vậy mà cô trở thành một học sinh xuất sắc và sau đó được cấp học bổng toàn phần để theo học trường đại học ở tiểu bang. Tại đây, cô theo học ngành truyền thông.

Năm 17 tuổi, cô bắt đầu làm người dẫn chương trình cho một chuyên mục phát thanh của trường học. Sau đó ít lâu, cô được nhận vào làm việc tại một đài truyền hình địa phương và là người phụ nữ da màu đầu tiên được giao dẫn

chương trình tin tức ở đây. Nhờ nhanh chóng tạo được sự hấp dẫn đối với khán giả, cô đã không mấy khó khăn để trở thành người phụ trách chương trình *Tin tức lúc 6 giờ* của Hãng WWJZ ở Baltimore và tiếp đó dẫn chương trình talkshow (tọa đàm) có tên *People are talking*.

Năm 1983, cô đến Chicago để dẫn chương trình *AM Chicago*. Khi ấy, chương trình này đang ở thứ hạng thấp về số lượng khán giả. Tuy nhiên, ngay những ngày đầu phát sóng, chương trình do cô thực hiện và dẫn dắt đã lập tức gặt hái thành công và phủ sóng toàn quốc.

Khả năng của cô được phát huy đầy đủ hơn khi được giao phụ trách talkshow số 1 của nước Mỹ bấy giờ là *Donahue* để 12 tháng sau đó được

Trò chuyện với cựu tổng thống Mỹ Bill Clinton về cuốn tự truyện My life (Cuộc đời tôi)

phát triển với quy mô lớn hơn và đổi tên thành chương trình mang tên cô.

Điều gì làm nên những thành công vang dội liên tiếp ấy?

Sự thẳng thắn và dũng cảm là đặc điểm trong phong cách làm việc của cô. Kết hợp hài hoà giữa tư duy sắc bén và tâm hồn đa cảm, sự hài hước và tính nhân văn, các chuyên mục do cô đảm trách luôn thấm đượm không khí thân tình, cởi mở và gần gũi giữa người dẫn chương trình, khách mời và khán giả.

Chính vì vậy mà kể từ năm 1986, chương trình của cô được biết đến rộng rãi trên toàn nước Mỹ và cũng là chương trình có tỷ lệ người xem cao nhất trong lịch sử truyền hình, thu hút tới 49 triệu lượt người xem mỗi tuần và được phát sóng rộng khắp 121 nước trên thế giới.

Từ một người dẫn chương trình, cô tiếp tục thành công rực rỡ với vai trò đạo diễn, diễn viên, doanh nhân truyền thông, người sáng lập và phát triển mạng lưới truyền hình cáp.

Không chỉ vậy, cô còn được biết đến như một người luôn dành nhiều tâm huyết cho công tác xã hội, từ thiện. Nhiều năm qua, cô đã trích từ tài khoản riêng của mình hàng triệu đô la để tài trợ cho những phụ nữ và trẻ em nghèo, giáo dục và các hoạt động nhân đạo tại nước Mỹ cũng như trên phạm vi toàn cầu.

Khi tìm hiểu về thời thơ ấu của cô để khám phá xem những "phép màu" kỳ lạ đã tạo ra sự cuốn hút gần như tuyệt đối của người phụ nữ đặc biệt này với khán giả, người ta thấy rất thú vị khi nghe người thân của cô kể rằng, ngày bé, cô gái nhỏ của họ thường hay đứng một mình để nói chuyện với bờ rào và chim câu.

Cô bé nói chuyện với bờ rào và chim câu! Ẩn sau hành động có vẻ kỳ lạ đó, nhân vật chính trong câu chuyện của chúng ta ngay từ thời thơ ấu đã ấp ủ trong tim mình một ước mơ cháy bỏng. Ước mơ ấy đã giúp cô có đủ ý chí, niềm tin và nghị lực để trở thành Oprah Winfrey - Người dẫn chương trình hàng đầu, nữ hoàng truyền hình - người phụ nữ số 1 của giới truyền thông Mỹ.

Bất kể bạn là ai, từ đâu tới, khả năng chiến thắng luôn khởi đầu từ bạn.

Oprah Winfrey

HÀNG GHẾ SỐ 2

DẪN CHƯƠNG TRÌNH LÀ GÌ?

Bạn đã biết đến MC (tên gọi thông dụng của người dẫn chương trình) qua các chương trình biểu diễn nghệ thuật, các cuộc hội thảo, mít tinh hay suốt tuyến hành trình du lịch...

Bạn cũng gặp MC trong viện bảo tàng, siêu thị, nhà hàng, quán bar hay sân khấu ca nhạc. Đặc biệt, hàng ngày, qua đài phát thanh hay truyền hình, những cái tên như Thanh Bạch, Lại Văn Sâm, Diễm Quỳnh, Anh Tuấn, Long Vũ, Quỳnh Hương, v.v... rất quen thuộc với bạn.

Nếu bạn chú ý quan sát, theo dõi và lắng nghe, bạn sẽ dễ dàng nhận thấy hành động chủ yếu của tất cả những người dẫn chương trình là NÓI. Bởi vậy, không phải ngẫu nhiên mà người ta cho rằng nghề MC là nghề thể hiện khả năng "ăn nói" và những MC chiếm được tình cảm của công chúng là những người có tài ăn nói.

Tuy nhiên, không phải cứ ăn nói giỏi là thành MC. Cách nói năng, diễn đạt của các MC không hoàn toàn giống cách nói năng và diễn đạt thông thường trong cuộc sống, bởi họ chủ yếu tập trung vào mục đích kết nối giữa nội dung chương trình với công chúng. Nói một cách ngắn gọn, MC sử dụng lời nói để dẫn dắt chương trình.

Dẫn chương trình là việc dùng lời nói để giới thiệu, dẫn dắt, kết nối các nội dung riêng biệt, nhỏ lẻ của một sự kiện thành một chuỗi liên tục, có trình tự, thống nhất và hợp lý.

Khái niệm Người dẫn chương trình (MC) được hiểu thế nào?

Người dẫn chương trình hay còn gọi là MC (em-xi), có lúc được gọi nôm na là Microphone Center (micro trung tâm), nhưng chính xác thì đó là từ viết tắt của từ tiếng Anh Master of Ceremonies (chủ lễ)- tức là tự chủ điều phối tinh thần theo một kịch bản không lường trước được. Tuy nhiên, trong thời hiện tại, từ MC thông thường được hiểu là người hướng dẫn quần chúng trong một sự kiện nào đó.

Sự kiện mà người dẫn chương trình phải dẫn dắt có thể là một buổi lễ, một chương trình văn hoá, một cuộc biểu diễn nghệ thuật, một chuyên mục kinh tế, thời sự... một buổi giao lưu, mít tinh, một cuộc họp, hội nghị khách hàng hoặc tọa đàm. Thậm chí, sự kiện này cũng có thể là một tiệc cưới, một buổi lễ mừng thọ, mừng tân gia hoặc sinh nhật của một cá nhân.

Ngày nay, với sự phát triển của công nghệ giải trí và biểu diễn, dẫn chương trình được xem là một nghiệp vụ thuộc lĩnh vực nghệ thuật, vì thế, người làm nghiệp vụ này cũng được xem là một nghệ sĩ.

Người dẫn chương trình giữ vai trò đảm bảo cho sự kiện diễn ra suôn sẻ, đúng với dự kiến, làm hài lòng tất cả những người tham gia, biết cách ứng phó và xử lý các tình huống bất ngờ một cách thông minh và hiệu quả. Tuy nhiên, MC không phải là nhân vật chính của sự kiện, bởi vậy họ không được chiếm quá nhiều thời gian cũng như không được làm lu mờ, lấn lướt những nhân vật chính, nội dung, chủ đề chính của sự kiện mà phải hướng sự quan tâm, chú ý của khán giả tới nhân vật hoặc chủ đề chính này.

Nguyên tắc nghề nghiệp

Cũng như tất cả các nghề nghiệp khác, dẫn chương trình cũng có nguyên tắc nghề nghiệp đặc

Xét về mặt thuật ngữ, từ MC đã được sử dụng không thực sự chuẩn xác trong tiếng Việt, bởi trên thế giới, MC được hiểu là người dẫn chương trình cho các sự kiện chỉ diễn ra một lần, không phải chương trình nhiều kỳ, liên tục (Ví dụ: MC lễ khai mạc Thế vận hội Olympic; MC cuộc thi Hoa hậu thế giới; MC lễ trao giải Cành cọ vàng...).

Đối với các chương trình định kỳ, phát thường xuyên trên sóng phát thanh, truyền hình và Internet thì những người dẫn chương trình này được gọi là "HOST"- Chủ chương trình (hoặc Gia chủ - Chủ nhà). Các Chủ chương trình có nhiệm vụ chính yếu là thu hút sự chú ý của khán giả đối với nội dung chuyên mục mà mình giới thiệu và dẫn dắt.

trưng của mình. Nguyên tắc này được gói gọn trong "Tám chữ vàng" - đặc điểm quan trọng về nghiệp vụ, mà các MC chuyên nghiệp luôn tuân thủ chặt chẽ. Đó là: Chính xác- Linh hoạt- Truyền cảm- Nhiệt tình.

Có thể nói thêm về "Tám chữ vàng" này như sau:

** Chính xác:*

Người MC cần có sự nghiên cứu, chuẩn bị kỹ lưỡng về các vấn đề được đề cập trong nội dung chương trình để đưa ra những thông tin chuẩn

xác. Chỉ khi biết chắc chắn, hiểu rõ thì mới nói. Có thể nói ít chứ không được nói sai. Người MC phải kiểm soát được lời nói, tránh trường hợp nói mà không biết mình đang nói gì, dễ dẫn đến việc phát ngôn sáo rỗng hoặc phát động khán giả bằng những câu hô hào không giống ai. Bản lĩnh của MC còn bộc lộ ở chỗ biết nói và dừng đúng lúc. Điều này thể hiện ở từng nội dung, từng câu từ

trong lời dẫn của chương trình. Nếu thiếu sự chuẩn xác có thể sẽ tạo ấn tượng xấu và nhiều khi gây ra hiểu lầm đáng tiếc. Cách đây không lâu, trong một chương trình âm nhạc, một nữ MC khá nổi tiếng đã "lỡ lời" nói rằng, nhờ có giọng hát

của ca sĩ X mà những ca khúc của cố nhạc sĩ Văn Cao mới trở nên hay như vậy (!). Ngay lập tức, dư luận đã lên tiếng phản đối nhận xét không chính xác, thậm chí có người còn cho rằng MC này "phát ngôn" như vậy là do thiếu kiến thức văn hoá.

** Linh hoạt:*

Thực tế không phải lúc nào chương trình cũng diễn ra theo đúng kịch bản và dự tính. Luôn có những tình huống bất ngờ xuất hiện đòi hỏi MC phải thật linh hoạt "tuỳ cơ ứng biến" nhằm làm cho chương trình luôn được đảm bảo xuyên suốt và hợp lý. Và đây cũng là một đặc điểm thể hiện bản lĩnh của MC chuyên nghiệp.

Ví dụ: Trong một lễ trao giải thưởng điện ảnh tầm cỡ quốc gia, khi một nữ diễn viên được mời lên công bố giải thưởng, có thể vì quá hồi hộp nên chị cứ nắm chặt trong tay phong bì có tên tác phẩm đoạt giải, không biết làm gì hơn mà cứ lắp bắp nói đi nói lại mãi một câu: "Trên tay tôi là chiếc phong bì... Vâng, là một chiếc phong bì... Là phong bì...". Nhận ra sự lúng túng của nữ diễn viên, MC (vốn đứng khuất phía sau sân khấu) đã nhanh chóng bước tới "gỡ rối" : "Vâng! Trên tay nghệ sĩ X là chiếc phong bì, có giữ bí mật mà tất cả mọi người đang chờ được khám phá! Xin chị hãy mở ra và công bố cho tất cả chúng tôi cùng biết."

** Truyền cảm :*

Cũng như một nghệ sĩ biểu diễn thực thụ, cảm xúc của MC được thể hiện qua phong cách sân khấu. Từ giọng nói, điệu bộ, ánh mắt, cử chỉ, nét mặt... cho tới trang phục đều phải có được sự truyền cảm, hấp dẫn đối với khán, thính giả.

Đặc biệt là giọng nói, MC phải thể hiện sao cho khán giả cảm nhận được rằng mình đang dẫn dắt, đang kể chuyện, lôi cuốn khán giả theo cảm xúc của mình chứ không phải là đang đọc lên những lời văn vẻ đã học thuộc lòng hoặc viết sẵn trên giấy.

Sẽ trở nên "vô duyên" nếu MC chương trình truyền hình nói về hậu quả của chiến tranh, của chất độc màu da cam hoặc thiên tai lũ lụt... lại có gương mặt vui tươi, giọng nói hổ hởi, nhí nhảnh và vui vẻ. Trái lại, MC các chương trình của thiếu nhi sẽ khiến cho không khí tẻ nhạt, thậm chí kém hấp dẫn nếu chỉ "phát ngôn" bằng một giọng nói điềm tĩnh và điệu bộ già cỗi, nghiêm trang.

** Nhiệt tình:*

Bất kể công việc gì cũng cần tới sự nhiệt tình, bởi nó xuất phát từ tinh thần trách nhiệm. Công việc dẫn chương trình rất đặc biệt, đòi hỏi người MC không lúc nào được lơ là theo dõi, quan sát và nhanh chóng ứng phó với các tình huống xảy ra, đảm bảo chương trình được thống nhất,

trọn vẹn và thành công tốt đẹp.

Larry King được xem như một tấm gương tiêu biểu về lòng nhiệt tình, tận tuỵ đối với công việc. Vào năm 1978, ông là người dẫn chương trình "Nói chuyện hàng đêm" trên mạng lưới phát thanh Mutual (Mỹ), phát sóng trực tiếp từ thứ hai đến thứ sáu hàng tuần, từ nửa đêm đến 5 giờ 30 phút sáng hôm sau.

Trong suốt thời gian gần 6 tiếng đồng hồ, khi thì phỏng vấn khách mời, khi thì đợi nghe điện thoại khán giả liên tục gọi tới để phỏng vấn và thảo luận, Larry King hoàn toàn "không biết mệt mỏi".

Đặc biệt, khi cuộc chiến Iraq xảy ra (năm 2003), mặc dù đã khá cao tuổi (70 tuổi) nhưng ông vẫn dẫn dắt chương trình thời sự trên kênh CNN, phỏng vấn trực tiếp trong 29 ngày liên tục với các tướng lĩnh, nhà báo, thành viên hoàng gia, gia đình tù nhân chiến tranh và các đại sứ một số nước thuộc khu vực Vùng Vịnh, xứng đáng với danh hiệu mà ông nhiều lần được phong tặng "Người dẫn chương trình hàng đầu" của nước Mỹ.

Mặc dù đều sở hữu những giọng nói đẹp "tròn vành rõ tiếng" và ngoại hình dễ coi nhưng giữa MC và phát thanh viên có sự khác nhau cơ bản là ở khả năng diễn xuất. Bởi vậy, chúng ta thường thấy không ít khi diễn viên thực hiện công việc dẫn chương trình còn hiệu quả hơn các phát thanh viên. Nguyễn Chánh Tín và Thành Lộc (Đài Truyền hình Tp. Hồ Chí Minh), Xuân Bắc (Đài Truyền hình Hà Nội), Quyền Linh (Đài Truyền hình Việt Nam)... là những diễn viên được khán giả rất yêu thích trong vai trò MC.

HÀNG GHẾ SỐ 3

MỘT NGÀY CỦA MC

MC là một thành viên trong một ê-kíp (gồm ban tổ chức, đạo diễn, diễn viên, kỹ thuật viên...) cùng tham gia thực hiện chương trình. Đảm nhận nhiệm vụ dẫn chương trình đồng nghĩa với việc trở thành một phần trong guồng máy lớn với rất nhiều bộ phận khác nhau và phải có phương án phối hợp tốt để tất cả cùng hoạt động một cách hoàn hảo nhất.

Đó cũng là lý do mà MC chuyên nghiệp luôn chú trọng thực hiện các công việc chính sau đây:

Chuẩn bị

Bạn chỉ thấy MC xuất hiện trên chương trình kéo dài mấy chục phút hoặc thậm chí mười mấy phút. Nhưng để có mấy chục phút ấy là thời gian chuẩn bị kéo dài với rất nhều phần việc vất vả.

Để đảm bảo cho chương trình thành công, MC phải tham gia từ khâu chuẩn bị và xây dựng kịch bản chương trình. MC cần làm việc kỹ lưỡng với Ban tổ chức hoặc đạo diễn chương trình về nhiều chi tiết như: mục đích, thời gian, tổng thời lượng của chương trình, thời lượng của từng tiết mục, địa điểm, bối cảnh, không gian và thời gian xuất hiện, hình thức tổ chức sự kiện (hội thảo, hội

nghị, lễ hội, cuộc thi, lễ trao giải...), chủ đề chương trình, người tham gia (diễn viên, đại biểu, đại diện...), trình tự và nội dung tiết mục (ca khúc, vũ điệu, tham luận, phát biểu...), đối tượng khán giả (số lượng, thành phần, trình độ, yêu cầu...) v.v...

Tham gia ngay từ khâu xây dựng kịch bản chương trình, MC sẽ nắm bắt thông tin, đóng góp ý kiến với đạo diễn hoặc nhà tổ chức để có kịch bản phù hợp nhất cho chương trình. Việc nắm được kịch bản và tham gia từ khâu xây dựng kịch bản chương trình giúp MC hiểu rõ và có điều kiện thể hiện tốt khả năng của mình.

Sau khi nắm được kịch bản chương trình tổng thể, MC phải dành thời gian nghiên cứu, thu tập thông tin, thậm chí là đề nghị chuyên gia giúp đỡ để tìm hiểu kỹ lưỡng về các sự kiện, nhân vật, tác phẩm... được đề cập trong nội dung kịch bản. Nếu là chương trình có giao lưu với nhân vật, MC cần gặp gỡ trực tiếp với nhân vật hoặc những người biết rõ về nhân vật đó để nắm vững thông tin, có thêm tư liệu và cảm xúc trong diễn đạt lời dẫn của mình.

Khi đã có đủ tư liệu, MC cần biên soạn lời dẫn - kịch bản lời (hay còn gọi là kịch bản văn học - MC script) phù hợp với chương trình cho riêng mình. Độ dài, ngắn của từng lời dẫn được trù liệu theo thời gian dự tính cho mỗi tiết mục, nhưng phải đảm bảo trung thành với ý đồ và êkíp dàn dựng, cũng như tạo được sự linh hoạt, sinh động trong từng nối kết giữa các tiết mục trong chương trình với khán giả và những nhân vật xuất hiện trên sân khấu.

Tuy nhiên, có những MC chưa đủ khả năng tự viết "kịch bản nói" và phải sử dụng lời dẫn chương trình đã được biên soạn sẵn. Khi đó, MC phải tìm hiểu cặn kẽ và thấu đáo toàn bộ nội dung, sửa chữa hành văn sao cho phù hợp với phong cách diễn đạt của mình và ghi nhớ nhuần nhuyễn để khi bước ra sân khấu, tuy "nói lại lời

MC là một nghề "làm dâu trăm họ", phải chịu sự phán xét của hàng triệu khán giả. Làm MC phải biết mạnh dạn nói ra những gì mình suy nghĩ và đừng bận tâm tính toán xem nói những điều đó ra sẽ vừa lòng ai, mất lòng ai.

Có một tư duy riêng, cách nghĩ riêng, người MC sẽ có một phong cách riêng biệt và có được vị trí trong lòng khán giả.

Lại Văn Sâm

Theo "Thế giới Nghệ sĩ"

người khác viết" nhưng MC vẫn dẫn dắt chương trình một cách uyển chuyển và truyền cảm.

Trái lại, nếu không hiểu hết nội dung lời dẫn đã được người khác viết sẵn, MC có thể tự biến mình thành một "chiếc máy nói" vô hồn và nhiều khi diễn đạt sai lạc, tạo ra những tình tiết "bi hài" đáng tiếc.

Hầu hết các MC đều phải xuất hiện trước đám đông công chúng. Trong con mắt khán giả, họ cũng là những nghệ sĩ. Bởi vậy, khi tham gia chương trình, MC phải biết cách chọn phục trang, cách trang điểm, tư thế, điệu bộ, cách diễn đạt hài hoà với hình thức trình bày và nội dung chương trình.

Sự thể hiện của MC tại hiện trường hoặc trên

sân khấu luôn cần đến sáng tạo bởi qua họ mà những điều được chuyển tải (kể cả hình thức bên ngoài) trong chương trình sẽ được gửi đến khán giả một cách sinh động, tự nhiên, luôn mới mẻ, đầy bất ngờ và xúc cảm. Riêng đối với MC dẫn chương trình ở đài phát thanh, giọng nói truyền cảm, sinh động rất quan trọng.

Ngoài những công việc chuẩn bị nêu trên, MC phải đến sớm trước giờ khai mạc ít nhất là 15 phút để kịp nắm bắt, bổ sung những thay đổi vào phút cuối trong nội dung kịch bản. Ví dụ: Tất cả đã ổn định và sẵn sàng chưa? Những người tham gia chương trình, diễn viên, đại biểu..., đặc biệt là đại biểu quan trọng có đến tham dự hay không?

Nếu như tất cả các khâu cũng như các kỹ năng cơ bản được chuẩn bị một cách chu đáo thì người dẫn chương trình đã có thể an tâm

Để tồn tại với nghề và không bị đào thải, bạn cần phải không ngừng học hỏi kinh nghiệm, rèn luyện bản thân, năng động, sáng tạo để làm sao mỗi lần xuất hiện trước công chúng, bạn có thêm một điều gì đó thật mới mẻ. Đó chính là sự sáng tạo trong công việc của bạn!

Makxim Galkin

MC chương trình "Ai là triệu phú" của Nga

được một nửa về mức độ thành công của mình trong tổng thể chương trình được giao. Nửa còn lại tuỳ thuộc vào những gì mà MC thể hiện trên sân khấu.

Thực hiện tại hiện trường, sân khấu

Sau công đoạn chuẩn bị kỹ lưỡng, hiện trường hoặc sân khấu chính là nơi để MC thể hiện "Bản lĩnh và Tài năng" thật sự của mình.

Kịch bản có hay đến đâu, sự chuẩn bị có tốt thế nào nhưng người MC không biết cách dẫn dắt, nhấn nhá, làm nổi bật lên được những ý tứ đặc sắc trong đó thì cũng khiến chương trình trở nên kém hấp dẫn, thậm chí tẻ ngắt.

Thêm nữa, chỉ cần thiếu một chút bình tĩnh hoặc do chủ quan, MC cứ cứng nhắc bám theo kịch bản mà không biết ứng biến theo thực tế diễn biến của chương trình,... sẽ làm mất đi nét uyển chuyển, sinh động và hài hoà của chương trình. Điều này cũng đồng nghĩa với sự không thành công của người dẫn. Trong các buổi talkshow, khi MC trực tiếp trao đổi với khách mời, khán giả..., yếu tố linh hoạt, khả năng tư duy cực nhanh, vốn hểu biết sâu sắc của MC về đề tài đang được bàn luận... càng quan trọng.

Chỉ khi MC thực sự có bản lĩnh và có được sự đồng điệu chân thành với đám đông khán giả thì

họ mới có khả năng ứng biến tức thời để giải quyết "tình huống khó xử" đường đột xuất hiện trong chương trình mà vẫn tạo được sự đồng cảm và tán thưởng từ phía khán giả. Đây cũng là một trong những dấu hiệu chính giúp "phân hạng" được trình độ chuyên nghiệp của các MC. Các nhà tổ chức, các đạo diễn cũng thường coi đây là tiêu chí số một để quyết định lựa chọn MC cho chương trình của mình.

Người xưa có câu "Đầu xuôi đuôi lọt", "Vạn sự khởi đầu nan". Bởi vậy MC thường rất cẩn trọng khi bắt đầu chương trình. Trong lời khai mạc chương trình, MC không được bỏ sót hay nhầm lẫn bất kể tên khách mời hoặc đại diện tổ chức, cơ quan quan trọng nào. MC cũng phải nhanh chóng giới thiệu sơ qua về mục đích, nội dung chương trình. Đồng thời, trong lời khai mạc, MC cũng phải tránh tình trạng "mở đề" quá cầu kỳ thành cách nói dài dòng, lê thê.

Khi dẫn dắt vào nội dung chính của chương trình, MC cần giới thiệu ngắn gọn, hàm súc, khéo léo về các tiết mục, diễn giả, người biểu diễn... sao cho vừa vặn với thời lượng dành cho mình. Trong lời dẫn dắt của mình, MC không được quên chỉ ra những điểm thành công nổi bật, chi tiết thú vị của tiết mục, bài phát biểu vừa trình bày hoặc vừa biểu diễn, để khán giả cùng cổ vũ cho tiết

mục hoặc diễn giả. Khán giả cũng sẽ thấy hài lòng vì biết MC cũng rất quan tâm theo dõi như mình và giúp mình ghi nhận những đóng góp của người biểu diễn, diễn giả.

Đôi khi, vì nhiều lý do, tiết mục tiếp theo không phải lúc nào cũng ngay lập tức được tiếp nối, vì thế sẽ có một khoảng thời gian "trống" trên sân khấu. Lúc này, MC phải biết "lấp chỗ trống" bằng cách đưa ra những nhận xét, những câu nói hài hước, phỏng vấn, giao lưu... với khán giả để họ được thư giãn và không phải "sốt ruột" bởi tập trung chờ đợi tiết mục tiếp theo.

Kết thúc chương trình, MC cần nói lời cảm ơn khán giả, các đại biểu, diễn viên, ban tổ chức, nhà tài trợ..., MC phải là một trong những người cuối cùng rời khỏi sân khấu khi chương trình bế mạc.

Linh hoạt ứng biến trước các tình huống bất ngờ là phẩm chất rất cần thiết đối với người làm nghề dẫn chương trình. Tuy nhiên, MC không được tuỳ tiện sử dụng khả năng này, bởi nếu thiếu cẩn trọn sẽ đem đến hậu quả khó lường. Một MC đa tài và nổi tiếng đã mắc sai lầm "nhớ đời" khi anh (để lấp khoảng trống thời gian trong chương trình giao lưu với những trẻ em khuyết tật) đã trổ tài kể chuyện cổ tích qua tiểu phẩm nói về... một con quái vật bị chột mắt rất hung ác. Kết quả là khán giả chê trách và phản đối còn Ban tổ chức thì "khóc dở mếu dở".

Trong trường quay

HÀNG GHẾ SỐ 4

CHỌN NGHỀ MC, BẠN SẼ LÀM VIỆC Ở ĐÂU?

Với nhu cầu lớn của xã hội, nghề MC có môi trường làm việc rất rộng. Bạn sẽ làm việc ở đâu là tùy thuộc vào lĩnh vực sở trường của bạn và phụ thuộc vào việc bạn muốn trở thành một MC như thế nào, trong lĩnh vực nào, cũng như bạn dự định gắn bó với nghề nghiệp này bao lâu.

Các đài phát thanh, truyền hình

Đây là nơi tập trung rất nhiều MC chuyên và không chuyên hiện nay của nước ta. Hiện trên truyền hình có rất nhiều chương trình game show, talk show... cần đến người MC, đặc biệt là các game show.

Thấy được vai trò quan trọng của MC nên các đài phát thanh, đặc biệt là đài truyền hình trong thời gian gần đây rất chú trọng tới việc tìm kiếm MC thông qua các cuộc thi hoặc tuyển dụng.

Đây là những cơ hội để bạn làm việc tại các đài phát thanh và truyền hình. Đặc biệt, với hàng

Riêng VTV3, Đài truyền hình Việt Nam hiện nay có hơn 20 chương trình game show và talk show định kỳ.

loạt chương trình trò chơi truyền hình phát sóng mỗi tối, cùng sự ra đời của rất nhiều kênh giải trí, nếu là một MC tài năng, bạn sẽ luôn được chào đón, thậm chí, bạn sẽ được mời đảm nhiệm không chỉ một mà vài ba chương trình.

Tuy vậy, tuỳ vào nội dung và yêu cầu mà mỗi chương trình đòi hỏi một MC phù hợp. Các chương trình chính luận, thời sự, kinh tế, khoa học, kỹ thuật yêu cầu MC có kiến thức sâu sắc về chuyên môn, chính trị, xã hội..., với phong cách diễn đạt chuẩn mực, nghiêm túc và thường dành ưu tiên cho những người có tuổi, giàu kinh nghiệm trong lĩnh vực này.

Game show cần MC phong cách trẻ trung, vui vẻ, hoạt bát. Những chương trình biểu diễn nghệ thuật, âm nhạc cần MC có sự am hiểu tương xứng về âm nhạc, sân khấu... Còn các chuyên đề như giao lưu, gặp gỡ, toạ đàm... thì người dẫn chương trình phải có "phông" kiến thức nền rộng, tư duy sắc bén, bản lĩnh vững vàng, uyển chuyển, linh hoạt trong xử lý tình huống bất thường có thể xảy ra.

Nếu là MC chuyên mục thể thao, du lịch qua màn ảnh nhỏ hay vòng quanh thế giới, chắc chắn ngoài những điều kiện cần thiết của một MC thông thường, bạn phải có một sức khoẻ thật tốt để có thể di chuyển liên tục và làm việc trong điều kiện không phải lúc nào cũng như ý muốn.

Các đoàn biểu diễn nghệ thuật

Là một người dẫn chương trình của đoàn nghệ thuật, bạn sẽ là một thành viên rất quan trọng đóng góp cho sự thành công của cả tập thể. Công việc này có thể do một diễn viên, ca sĩ trong đoàn kiêm nhiệm. Tuy nhiên, một người MC chuyên nghiệp cũng rất quan trọng trong các chương trình biểu diễn.

Một chương trình biểu diễn, dù là tạp kỹ, kịch hay ca nhạc... sẽ suôn sẻ và hấp dẫn hơn khi có được một MC biết giới thiệu và làm nổi bật những điểm đặc sắc của từng tiết mục cũng như cả chương trình, biết "gỡ rối", tạo không khí vui tươi, tăng sự hưng phấn của các nghệ sĩ lẫn khán giả theo dõi suốt từ lúc mở màn cho đến khi kết thúc.

Các công ty du lịch - lữ hành, các viện bảo tàng, trung tâm triển lãm...

Hướng dẫn viên du lịch, nhân viên thuyết minh hiện vật, sự kiện, hình ảnh... có thể coi là những MC đặc biệt. Lúc này, nghề nghiệp của họ hài hòa trong chuyên môn thuộc các lĩnh vực khác như du lịch, bảo tàng...

Điều đặc biệt ở chỗ họ vừa phải nắm chắc kỹ năng của nghề dẫn chương trình, vừa phải có sự am tường sâu sắc về chuyên môn thuộc lĩnh vực mà mình trình bày và giới thiệu.

Kiến thức địa lý, khí hậu, động thực vật, phong thổ, sông ngòi, lịch sử, văn hoá, nghệ thuật... là những lĩnh vực mà họ phải chuyên tâm tìm hiểu và không ngừng bổ sung, tích luỹ vốn hiểu biết. MC du lịch, lữ hành; MC viện bảo tàng, trung tâm triển lãm... thường phải có thêm bằng cấp chuyên ngành.

Các công ty truyền thông quảng cáo, sân khấu ca nhạc, nhà văn hoá, nhà hàng, khách sạn, sân chơi...

Xã hội ngày càng phát triển, nhu cầu lễ nghi và giải trí ngày càng cao. Tại các công ty truyền thông quảng cáo chuyên nghiệp, MC là một thành viên chính thức, thậm chí còn là gương mặt PR đắt giá, bởi họ là nhân vật dẫn dắt các chương trình nằm trong chiến dịch quảng cáo mà công ty ký kết với đối tác như "Hội nghị khách hàng", "Hội thảo về sản phẩm"...

Còn tại các sân khấu ca nhạc, các sân chơi, nhà hàng, vũ trường..., MC giờ đây là một thành viên không thể thiếu. Chính họ là "hoạt náo viên", làm tăng không khí trang trọng hay vui tươi của buổi biểu diễn, sự đầm ấm trong các lễ cưới, sinh nhật, gặp mặt, mừng thọ... Khi điệu nhạc vang lên, cũng chính họ là người "hướng đạo" các vũ điệu sôi nổi, trẻ trung v.v...

MC tự do

Ngay cả trên thế giới, MC tự do rất phát triển. Bởi vì nghề nghiệp này không buộc bạn phải gắn chặt với một đơn vị hay tổ chức nào nên bạn hoàn toàn có thể vừa có một sự nghiệp riêng và có nghề MC như là "nghề tay trái". Hiện nay, tại Việt Nam cũng khá phổ biến mô hình MC tự do.

Với tôi, làm MC thì ngoài một số kiến thức cơ bản còn phải có một tầm nhìn sâu rộng để có thể điều khiển và điều chế tiết tấu của các tiết mục. Trong một chương trình, người MC có thể chuẩn bị tối đa 50%, còn lại 50% là phải ứng xử linh hoạt, cho nên sự thông minh, nhanh nhẹn, duyên dáng... là điều nằm ngoài sự học hành cơ bản.

Thanh Bạch

Theo "Thế giới Nghệ sĩ"

HÀNG GHẾ SỐ 5

NHỮNG LÝ DO ĐỂ BẠN CHỌN NGHỀ MC

Nhu cầu tuyển dụng tăng, cơ hội việc làm lớn

Chỉ cần vào mạng Internet, gõ từ khóa "tuyển MC" trên trang Google, bạn sẽ có ngay một bức tranh đa dạng với vô vàn cơ hội cho những bạn trẻ năng động, hoạt bát và yêu thích ánh đèn trường quay trở thành MC. Các cuộc thi tuyển MC diễn ra khắp nơi. Những gương mặt MC mới liên tục xuất hiện trên truyền hình.

Đó là không kể đến lực lượng MC đông đảo trong các hoạt động văn hóa, xã hội diễn ra hàng ngày. Chẳng hạn khi tổ chức đám cưới, trong ngày vui hạnh phúc trọn đời, bạn cũng cần đến MC dẫn dắt đám cưới diễn ra sao cho thật đầm ấm, thiêng liêng và ý nghĩa.

Thực tế ấy cho thấy hiện nay và trong khoảng dăm năm tới, tại Việt Nam, dẫn chương trình là một trong số ít những nghề mà "cung không đủ cầu" với hơn 100 đài phát thanh, truyền hình trung ương và địa phương, số lượng không nhỏ các đoàn nghệ thuật, các công ty truyền thông và quảng cáo...

Hiện cứ 1000 nhân viên truyền hình mới chỉ có 30 người dẫn chương trình, con số 3% này là quá ít

ỏi. Còn tại các đoàn nghệ thuật, sân khấu ca nhạc, công ty truyền thông..., sự xuất hiện quá nhiều của MC nhưng phong cách không thay đổi, thậm chí sáo mòn khiến khán giả thấy cũ nhàm. Nhu cầu gương mặt MC mới tăng cao đã mở ra cho bạn cơ hội việc làm rất lớn.

Được nổi tiếng nhanh chóng, trở thành người của công chúng

Trong thế giới bùng nổ về thông tin, giải trí như hiện nay, nếu là một ca sĩ, phải hát thật hay, xuất hiện nhiều lắmới có thể tạo được dấu ấn trong lòng khán giả. Hoặc bất kể nghề biểu diễn nào cũng vậy, phải thật xuất sắc mới để lại ấn tượng tốt với công chúng.

Nhưng nếu bạn là MC, bạn sẽ có lợi thế trong việc tạo sự chú ý, thậm chí, nếu cách dẫn dắt chương trình của bạn thực sự sinh động, uyển chuyển và truyền cảm, chỉ sau một đêm, bạn đã được nhiều người biết tới. Được nổi tiếng nhanh chóng, trở thành người của công chúng là một đặc điểm rất hấp dẫn đối với các bạn trẻ của chúng ta hiện nay.

Tuổi thọ nghề nghiệp không xác định

Bạn nghĩ rằng nghề MC chỉ dành cho những người trẻ tuổi? Những ngôi sao sáng trong nghề đã chứng minh một điều hoàn toàn ngược lại.

Khác với nhiều nghề nghiệp (như tiếp viên hàng không chẳng hạn), tuổi thọ nghề MC hoàn toàn phụ thuộc vào khả năng của chính bạn. Bạn có thể bắt đầu theo nghề MC từ năm 15, 16 tuổi với các chương trình thiếu nhi và cứ thế có thể làm việc tới tuổi "lão làng" như Larry King (năm 2007 ông đã 74 tuổi), thậm chí là 85 tuổi mới được nghỉ hưu như Bob Barker - người hơn 30 năm dẫn chương trình "The Prices is Right" (Hãy chọn giá đúng) của Mỹ.

Được giao lưu nhiều, thu nhập khá

Trong quá trình thực hiện công việc của mình, MC sẽ phải giao lưu với rất nhiều đối tượng thuộc các tầng lớp, thành phần khác nhau trong xã hội. Có sự giao lưu, có mối quan hệ rộng rãi, sự hiểu biết và kiến thức xã hội, vốn hiểu biết,

tầm nhìn của bạn sẽ phong phú và rộng mở hơn. Thu nhập là một vấn đề quan trọng để bạn lựa chọn nghề. Nghề MC là nghề có thể đem lại cho bạn những khoản thu nhập khá và ổn định cuộc sống như bất kể nghề nghiệp chân chính nào khác. Đặc biệt, nếu là MC giỏi, bạn thực sự là một người "nói ra tiền".

* NHỮNG THỬ THÁCH BẠN SẼ GẶP KHI CHỌN NGHỀ MC

1. Không tự chủ, lỡ lời hay "sảy miệng", bạn sẽ bị mất tín nhiệm và có thể phải nhanh chóng ra khỏi nghề.

2. Thiếu kiến thức, không thường xuyên trau dồi, học hỏi và không sáng tạo.

3. Bản lĩnh không vững vàng.

4. Không thích ứng được với áp lực và cường độ làm việc cao.

Nghề MC, nói theo cách nói của nhà báo Lại Văn Sâm, quả là nghề làm dâu trăm họ và đầy thử thách. Những lỗi sai khi phát ngôn như nói nhịu, nói lắp, nói ngược... với những cử chỉ không hoàn toàn chuẩn mực là điều ai cũng có thể mắc phải. Nhưng với MC, những lỗi sai ấy có con mắt săm soi của hàng triệu khán giả nhìn vào và bình phẩm, đánh giá. Điều ấy khiến bạn càng phải cẩn trọng hơn khi lựa chọn nghề nghiệp này.

BẠN CÓ BIẾT

NGHỀ MC TẠI VIỆT NAM,

* Nhà báo Lại Văn Sâm được coi là MC đầu tiên của game show truyền hình quốc gia. Mở đầu là "Trò chơi liên tỉnh", tiếp đó là "SV 96", "Ai là triệu phú", "Chúng tôi là chiến sĩ"_ Anh là một MC được khán giả yêu mến, bởi tính vui vẻ, hoà đồng

* Nghệ sĩ Thanh Bạch là MC được trao nhiều giải thưởng nhất: Giải "Cù nèo vàng", giải "Mai Vàng"- MC của năm 2005, "Gương mặt truyền hình được yêu thích nhất" của Đài truyền hình Việt Nam, "Người dẫn nhiều chương trình giải trí truyền hình nhất" (Kỷ lục Guinesse Việt Nam 2006)_

* Các MC có tên tuổi của Việt Nam hầu hết đều đến với nghề dẫn chương trình theo "cơ duyên" mà chưa được theo học bất kể trường lớp nào một cách chính quy. Riêng nghệ sĩ Thanh Bạch được đào tạo kỹ năng dẫn chương trình (khoa Đạo diễn Tạp kỹ) tại trường Đại học Sân khấu Quốc gia Nga.

HÀNG GHẾ SỐ 6

NHỮNG CHẤT GIÚP BẠN THÀNH CÔNG VỚI NGHỀ MC

Giọng nói thuyết phục

Mỗi người có giọng nói riêng. Trong thực tế, không có những giọng nói hoàn toàn giống nhau. Đa số người dẫn chương trình đều có chất giọng hay. Điều quan trọng nhất về giọng nói khi đứng trước công chúng là phải "tròn vành rõ tiếng".

Nếu nói không rõ tiếng, rõ lời thì thông tin muốn truyền đạt đến công chúng không được rõ ràng, đôi khi bị hiểu lầm. Hơn nữa, nói không rõ chữ, rõ tiếng thì sẽ kém truyền cảm. Một số người tuy không có chất giọng hay, nhưng qua

quá trình rèn luyện đã để lại ấn tượng tốt cho khán thính giả.

Vốn từ phong phú, diễn đạt trôi chảy, diễn cảm

Vốn từ vựng tiếng Việt cực kỳ phong phú, linh hoạt là yêu cầu thiết yếu với bất kỳ ai định bước vào nghề MC. Bởi MC dẫn dắt chương trình, dẫn dắt khán giả, khách mời... bằng lời nói. Và lời nói thoát ra ngoài qua cái vỏ ngôn từ.

Thiếu vốn từ ấy, MC sẽ lâm vào tình cảnh lúng túng, không biết biểu đạt ý kiến của mình thế nào. Đây cũng là lý do mà dù không thường xuyên xuất hiện trên truyền hình với tư cách MC, nhưng nhiều nhà văn, nhà thơ, nhạc sĩ, nhà phê bình văn học nghệ thuật... thường khá thành công khi họ "vào vai" MC trong các chương trình đặc biệt.

Đây là "nghệ thuật diễn cảm", tạo cảm xúc cho khán thính giả bởi sự biến đổi âm điệu lúc nói.

Người MC phải nắm vững phương pháp huấn luyện phát âm. Âm thanh của ngôn ngữ có thể tạo ra nhiều cảm xúc, trầm bổng, réo rắt, cao thấp, mạnh yếu, nhanh chậm... đều có thể dùng để biểu hiện cảm xúc vui vẻ, buồn bực, yêu thương, an vui.

Khi nghe MC nói, công chúng sẽ biết được tình cảm nội tâm của chính MC và nhờ đó MC đã kết nối cảm xúc giữa tiết mục và khán giả. Vì vậy, giả dụ có hai người MC đồng thời cùng nói về một tiết mục, cùng sử dụng từ ngữ như nhau nhưng người nghe lại cảm giác khác nhau, vì nội tâm hai người có những động lực khác nhau. Đây là một yếu tố quan trọng ẩn chứa bí quyết thành công của nghề dẫn chương trình.

Ngoại hình cân đối, dễ coi

MC không nhất thiết phải quá đẹp về ngoại hình nhưng phải có một ngoại hình duyên dáng, ưa nhìn. Nếu "nhan sắc" là thứ trời cho, thì vẻ duyên dáng, tác phong nhanh nhẹn lại chính là cái bạn có được qua rèn luyện.

Để có được tiêu chuẩn này, ngoài yếu tố thiên phú, người MC cần rèn luyện để có "phong cách sân khấu".

MC hiểu biết về cách phục trang và tư thế, động tác đúng đắn khi xuất hiện trước công chúng. MC phải nắm được những kiến thức cơ bản về kỹ thuật hình thể, kỹ thuật nội tâm. Không chỉ biết ăn nói mà phải biết cả đi đứng, chẳng hạn đi làm sao cho đúng nhịp, đúng tiết tấu và đúng nhạc. Mỗi bước đi của người MC trên sân khấu đều có tiết tấu riêng.

> Hãy làm sao để vẻ đẹp của bạn luôn tỏa sáng, để ánh sáng truyền thẳng đến công chúng.
>
> **Oprah Winfrey**
>
> *Nữ hoàng truyền hình Mỹ*

Có kiến thức rộng, tổng hợp về nhiều lĩnh vực và kiến thức chuyên sâu về lĩnh vực mình dẫn

Để có kiến thức rộng, tổng hợp, liên tục, MC phải thường xuyên cập nhật thông tin bằng cách đọc sách, học hỏi, xem và nghe các phương tiện thông tin.

Dựa trên vốn kiến thức của mình, MC biên soạn lời dẫn, khai thác đề tài, dự định được nội dung cần nói, trao đổi, phỏng vấn, giao lưu... trong chương trình.

Việc biên soạn lời dẫn của MC không phải là ghi lại vài câu máy móc trên giấy hay học thuộc lòng vài cụm từ mà là phải "đào bới" một cái gì đó từ chính vốn kiến thức mà MC sở hữu. Tiếp đó, MC phải "lắp ráp" và sắp xếp những kiến thức và hiểu biết đó theo cách riêng để tạo được phong cách của mình.

Ngoài ra, người MC còn phải có những hiểu biết nhất định về âm thanh, ánh sáng trên sân khấu để tránh gặp phải những "tình cảnh đáng

Điều quan trọng đối với người dẫn chương trình là sự hài hoà giữa ngoại hình và trí tuệ.

Svetlana Sarokina

Nữ MC nổi tiếng của truyền hình Liên bang Nga

tiếc" như bị phông buông trúng đầu hoặc cầm micro lại gần loa để nó rít lên chói gắt. Anh ta cũng phải hiểu về bố cục của sân khấu để luôn xuất hiện trong khuôn hình với tư thế tuyệt nhất.

Có óc hài hước, hóm hỉnh và sáng tạo

Tính hài hước là một trong các tiêu chuẩn của tài ăn nói mà người MC cần phải có. Nhà triết học người Anh là Bacon đã nói "Tài nói chuyện cần có tính hài hước". Chính sự hài hước, hóm hỉnh của MC giúp cho khán giả có

Chuyện vui: MC lo thợ săn bắn nhầm...

Khả năng hài hước và linh hoạt trong ngôn ngữ rất cần đối với một người dẫn chương trình. Bởi vậy, khi được hỏi vì sao anh thường chọn những trang phục có sắc màu rất loè loẹt, "chẳng giống ai" để xuất hiện trước công chúng, một MC đã vui vẻ trả lời:

- Tôi thương các chị bán quần áo. Những thứ này ế ẩm quá nên tôi mua về diện ra để khán giả chiêm ngưỡng. Dĩ nhiên, tôi cũng sẽ không dại gì mà mặc những bộ đồ như thế này mà lởn vởn trong những khu rừng xanh bởi tôi lo, các bác thợ săn nhìn nhầm, tưởng tôi là một con công sặc sỡ và... sẽ bắn!

được tinh thần sảng khoái, vui vẻ và làm sôi nổi bầu không khí của các chương trình.

Bình tĩnh, tự tin, khéo léo, chủ động trong mọi tình huống

Trong quá trình chương trình diễn ra, dù chuẩn bị thật kỹ nhưng không ai đoán trước được những tình huống bất ngờ xảy ra, ví dụ như khách mời phỏng vấn không trả lời câu hỏi, ánh sáng, âm thanh gặp sự cố, ca sĩ quên lời bài hát... Khi đó là cơ hội để người MC bộc lộ rõ bản lĩnh, sự tự tin của mình để dẫn dắt chương trình một cách nhất quán.

Kiểm soát được thời gian

Thông thường, mỗi chương trình đều có giới hạn về thời gian, MC phải biết khéo léo điều tiết và khống chế nội dung chương trình sao cho không bị kéo dài hoặc kết thúc quá sớm so với dự kiến.

Có khả năng làm việc tập thể

MC cần phương pháp phối hợp nhịp nhàng giữa hai hoặc nhiều hơn số lượng người dẫn chương trình trên sân khấu

"Làm việc đồng đội" là yêu cầu cần thiết đối với hầu hết các nghề nghiệp. Các MC cần thể hiện sự "tâm đầu ý hợp" khi phối hợp với nhau để dẫn một chương trình. Họ cần có sự hiểu biết, bàn

tính, tập luyện trước để tránh khập khiễng, không ăn khớp giữa người nọ với người kia.

* Ngược lại, bạn sẽ gặp rất nhiều khó khăn nếu bạn chọn nghề MC mà lại:

- Có khiếm khuyết về ngoại hình
- Phát âm không đạt yêu cầu chuẩn mực: Nói ngọng, nói tiếng địa phương, nói lắp và hay nói nhịu.
- Không thích giao tiếp
- Không tự tin về kiến thức văn hóa, xã hội... của mình
- Khả năng diễn đạt, ứng biến không tốt
- Mất tự chủ trước đám đông

Mặc dù vậy, bạn cũng đừng nản lòng. Với ứng dụng tiến bộ khoa học trong phẫu thuật thẩm mỹ, hầu hết những vấn đề về ngoại hình sẽ được giải quyết một cách hoàn hảo.

Thêm nữa, Dale Carnegie (1888- 1955, người Mỹ, tác giả của những cuốn sách nổi tiếng và là bậc thầy đào tạo nghệ thuật diễn thuyết, nghệ thuật ứng xử...) đã nhận định rằng: "*Nơi những con người thành công luôn có bốn đặc tính: Khoan dung - Tháo vát - Gan dạ và Khí phách*". Đó cũng là bốn đức tính tiên quyết để bạn thành công. Hãy ghi nhớ và lấy chúng làm

châm ngôn của bạn, để rèn luyện, khắc phục, vượt qua những hạn chế của bản thân và những điều cản trở bạn đến với ước mơ của mình. Và bất kể khi nào thất vọng, hãy đọc to lên những câu thơ hào sảng, những đoạn văn đầy khí phách, những bài ca tràn trề ước mơ và hy vọng để tự khích lệ và tạo dựng cho mình một tinh thần độc lập và tự tin vào bản thân.

Dale Carnegie khuyên bạn hãy luôn nhớ đoạn thơ của Robert Service sau đây mỗi khi cần lấy lại dũng khí, can đảm, tự tin diễn thuyết trước đám đông và vượt qua những thử thách của cuộc đời:

Nếu bạn kém cỏi trong cuộc chơi thì quả là đáng xấu hổ

Tôi biết bạn còn trẻ và gan dạ nên đừng than vãn
Hãy hăng hái lên mà chiến đấu
Cố lên ắt chiến thắng
Đừng chần chừ, hỡi con báo già!
Hãy xốc tới! Vì đâu dễ bỏ cuộc như thế
Đâu dễ gì bị tấn công - rồi chết như vậy!
Đâu dễ gì thoái lui và chịu khuất phục!
Quyết chiến đấu dù đã mất hết hy vọng!
Vì sao ư? Vì đây là cuộc chơi lớn nhất...

HÀNG GHẾ SỐ 7

HỌC NGHỀ MC Ở ĐÂU?

Nghề MC đòi hỏi yếu tố chuyên nghiệp như tất cả các ngành nghề khác. Muốn trở thành MC chuyên nghiệp, bạn cần được đào tạo. Tuy nhiên, trên thực tế là hiện nay, mặc dù nhu cầu rất nhiều nhưng chưa có một trường lớp nào đào tạo nghề MC một cách chuyên nghiệp.

Bởi vậy, việc bạn muốn theo học nghề MC ở đây không nhất thiết phải gò bó trong khuôn khổ trường học. Bạn có thể thu thập kinh nghiệm, kiến thức từ những vấp váp trong quá trình làm việc, để từ đó hoàn thiện những gì mình có.

Ngoài ra, bạn có thể tham gia những buổi nói chuyện chuyên đề được tổ chức thường xuyên tại các Nhà Văn hóa. Tại Nhà Văn hoá Thanh niên, Cung Văn hoá Lao động (Tp. Hồ Chí Minh) có lớp đào tạo MC do một số nghệ sĩ MC nổi tiếng được mời tới giảng dạy. Mỗi khoá đào tạo kéo dài ba tháng và mỗi tháng đều có khoá khai giảng mới.

Nếu theo học khoá đào tạo này, bạn sẽ học khoảng 30 buổi, theo học các nội dung: tiếng nói, nghệ thuật sử dụng ngôn từ, nghệ thuật diễn cảm, nghệ thuật thể hiện tâm lý, nghệ thuật trang điểm, phong cách hài hước, biên tập và viết lời dẫn, công

tác tổ chức hội nghị, hội diễn. Sau mỗi khoá đều có tổ chức thi lấy chứng chỉ.

Tại Hà Nội, Cung Văn hoá Hữu nghị Việt Xô (57 Trần Hưng Đạo), Xưởng phim Trường Đại học Sân khấu Điện ảnh (khu văn hoá nghệ thuật Mai Dịch), Trung tâm văn hoá giáo dục tổng hợp thanh thiếu nhi (số 1 Nguyễn Quý Đức- Thanh Xuân) cũng có các khoá học bồi dưỡng kiến thức giao tiếp, nói chuyện trước công chúng, hùng biện... và nghề MC do những chuyên gia, đạo diễn và một số MC nổi tiếng giảng dạy. Đây cũng là cơ hội để bạn theo học để có thêm kiến thức nếu muốn làm nghề MC.

Nếu có điều kiện về tài chính hoặc nếu có khả năng giành được học bổng của Chính phủ hoặc các tổ chức nước ngoài tài trợ, bạn có thể theo học nghề MC ở các trung tâm, trường và học viện chuyên đào tạo MC như: Trung tâm CBAI (Bruxelle- Bỉ); Hiệp hội đào tạo và phát triển nghề dẫn chương trình ARFA, Trung tâm đào tạo nghề dẫn chương trình CFA (Pháp), ITC (International Training in Communication), TI (Toastmaster International), NSA (National Speaker Associaton) ... của Hoa Kỳ; các Học viện Văn hoá, Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh có đào tạo nghề MC của một số tỉnh - thành phố lớn thuộc nước láng giềng Trung Quốc.

Tự học để trở thành MC

Tuy nhiên, như bạn biết, trong điều kiện đào tạo chính quy về nghề MC tại nước ta còn nhiều khó khăn và đang ở tình trạng "cung không đủ cầu", "đào tạo MC chuyên nghiệp nhưng cách đào tạo lại chưa hoàn toàn chuyên nghiệp", bạn vẫn hoàn toàn có thể tự nỗ lực.

Không phải bạn trẻ nào ham thích nghề MC cũng có điều kiện đi du học nước ngoài. Nhưng bạn có thể học theo tấm gương của nhiều MC thành công nước ta. Hầu hết trong số họ đều trở thành MC nhờ con đường tự học.

Người xưa có câu: "Học ăn, học nói, học gói, học mở". Người làm MC phải học tất cả từ lời nói, phát âm, cách thức nhả chữ, nhả câu, cách nhấn nhá, cách biểu hiện cảm xúc đến ngôn ngữ cơ thể, cách đi đứng, cách phối hợp động tác cơ thể với lời nói. MC dùng lời nói để dẫn dắt chương trình, dẫn dắt khán giả..., nhưng lời nói chính là "cái vỏ của tư duy". Khi bạn đã xác định mục tiêu trở thành MC chuyên nghiệp, hãy học thật nhiều, học hết khả năng bạn có thể.

> Hãy quan sát chính mình trước gương và thu âm giọng nói của bản thân... MC ngoài những tố chất sẵn có phải tự trang bị kiến thức học qua sách báo.
>
> **Ashley Hayden**

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

MC là một môn nghệ thuật, vì thế người MC trước hết phải là người có năng khiếu. Năng khiếu là nhân tố quan trọng quyết định một nửa sự thành công trong nghề này.

Tuy nhiên, để trở thành MC chuyên nghiệp thì chỉ riêng năng khiếu thôi là chưa đủ mà bạn cần phải học. Hãy bắt đầu từ hôm nay! Bạn hãy cố gắng tận dụng những buổi hùng biện, thuyết trình trong nhà trường để hoàn thiện khả năng nói trước đám đông. Khi tranh luận, bênh vực cho ý kiến của mình, bạn hãy cố gắng trình bày một cách mạch lạc, rõ ràng. Nếu làm được như vậy, bạn đã rèn luyện được một số kỹ năng của MC tương lai rồi.

Thêm nữa, nếu thấy mình có năng khiếu và sự ham thích, bạn hãy tự rèn luyện. Hãy theo học những lớp Aerobic hoặc khiêu vũ, đó cũng là một cách luyện tập hình thể, tập đi đứng theo nhịp điệu. Hãy theo dõi, quan sát, chú ý cách mà các diễn giả trình bày, đặt vấn đề, trả lời câu hỏi trong các buổi nói chuyện.

Lắng nghe và quan sát phương pháp truyền đạt ý tưởng đến người nghe của các chuyên gia, bạn sẽ học hỏi được nhiều điều.

Tuy nhiên, nói năng mạch lạc, lưu loát mà không chịu lắng nghe người khác thì sẽ dễ mắc sai sót và không thể nào nói một cách có ý nghĩa được. Vì thế, bạn phải biết lắng nghe một cách chân thành mọi sự góp ý, nhận xét của mọi người xung quanh, có như vậy mới có thêm kinh nghiệm và hoàn thiện những kỹ năng của mình.

Vì nghề MC đòi hỏi kiến thức rộng và tổng hợp, bạn hãy luôn chăm chỉ học tập, đọc và thu thập thông tin về không chỉ vấn đề mà mình yêu thích, quan tâm. Vốn kiến thức càng phong phú, sâu sắc bao nhiêu, càng giúp bạn có nền tảng cho công việc tương lai của mình.

Không ai muốn mình trở nên già cỗi, nhất là các MC tương lai, đang khao khát được tiếp cận nhanh hơn với trình độ MC đẳng cấp quốc tế, trong xu thế hội nhập và giao lưu. Với những ước vọng lớn lao mà bạn đang ấp ủ, hãy học tập và rèn luyện để có thể sử dụng thành thạo ít nhất là một ngoại ngữ sao cho khi có cơ hội, bạn dễ dàng và tự tin thích ứng được ngay với yêu cầu công việc đặt ra.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, số 8 là con số của sự nỗ lực và thành công. Chúc các bạn may mắn!!!

HÀNG GHẾ SỐ 9

BẠN MUỐN BIẾT

Lược sử nghề dẫn chương trình

Những đại diện đầu tiên của nghề dẫn chương trình chính là các chủ tế, các pháp sư, các vị quan..., những người giữ trọng trách hướng dẫn thị tộc, bộ lạc hoặc thần dân trong các cuộc cử hành nghi lễ tôn giáo, triều chính... từ thời cổ đại. Những người này có thể không phải nói, mà chỉ ra hiệu lệnh, gõ khí giới, nhạc cụ... để điều khiển buổi lễ theo đúng nghi thức. Họ cũng không nhất định phải xuất hiện trước đám đông.

Xã hội phát triển hơn, để truyền bá tư tưởng và lôi kéo công chúng, diễn thuyết trước đám đông trở thành một nghệ thuật. Có rất nhiều nhà triết học cổ đại đồng thời là những nhà hùng biện tài ba lừng danh như Aristos, Platon, Socrate... (Hy Lạp), Tô Tần, Trương Nghi... (Trung Hoa), Ceasar, Ciceo... (La Mã). Những bậc khai sinh ra tôn giáo như Phật Thích ca Mâu ni (Đạo Phật), Khổng Tử (Nho giáo), Chúa Giê-su (Thiên chúa giáo)... và những người kế tục họ trong sự nghiệp cũng là những tài năng kiệt xuất về thuyết giảng và hùng biện.

Những lãnh tụ và nguyên thủ quốc gia như V.I Lenin (Nga), Chu Ân Lai (Trung Quốc), Hồ Chí

Minh (Việt Nam), Charles De Gaul (Pháp), Phidel Castro (Cu Ba), Bill Clinton (Mỹ)... đều là những danh nhân xuất chúng về tài diễn thuyết và được đông đảo quần chúng mến mộ.

Trong quá trình phát triển của mình, nghệ thuật nói trước đám đông không còn giới hạn trong giới chính trị gia và lãnh tụ tôn giáo mà trở thành phổ biến nhờ có sự đóng góp tích cực của những nhà giáo dục Thiên chúa giáo.

Theo một tài liệu về tu từ học, chúng ta biết rằng, vào khoảng giữa thế kỷ thứ tư sau Công nguyên, một lần, Thánh Augustine đã rất kinh hãi khi nghe được một đoạn kinh mà dường như vị linh mục của nhà thờ đã đọc sai. Sau đó, ông đã tìm ra nguyên nhân "cảm giác kinh hoàng" của mình là do vị linh mục đã không biết dừng, ngắt đúng chỗ những dòng văn tự liên miên được in trong cuốn sách.

Thánh Augustine đã khởi xướng việc sử dụng các dấu câu và tích cực thúc đẩy ứng dụng chúng trong hệ thống giáo dục nhà thờ. Theo thời gian, những dấu câu và quy tắc sử dụng chúng trở nên hoàn chỉnh, nhờ đó mà văn bản ký tự truyền đi được hiểu chính xác hơn, cách nói năng, diễn đạt cũng truyền cảm hơn.

Mặc dù thế, phải trải qua hơn 1000 năm đêm trường Trung Cổ bao trùm châu lục, tới thế

kỷ 15 với nền văn hoá Phục hưng, Châu Âu mới thực sự bừng sáng. Sự phát triển rực rỡ trên nhiều lĩnh vực, trong đó có nghệ thuật, âm nhạc và sân khấu, vai trò của người dẫn chương trình biểu diễn đã sơ khai hình thành qua hình ảnh vị quản trò, những anh hề hoặc nhân vật phụ có phận sự xuất hiện để kết nối các tiết mục trên sân khấu.

Từ Đông sang Tây, văn minh nhân loại đã có những di biến, vận động và bước đi vĩ đại. Hùng biện đã trở thành một môn học bắt buộc đối với học sinh phổ thông của nhiều nước phát triển trên thế giới. Tới thời hiện đại, chính xác là vào sau Thế chiến thứ II, khi truyền thông bùng nổ, khả năng diễn đạt, giới thiệu và dẫn dắt chương trình chính thức được coi là một nghề. Ban đầu, MC được gọi là "người giới thiệu" các tiết mục trong các sân khấu biểu diễn.

Tuy nhiên, thời cực thịnh của công việc MC và trở thành thuật ngữ thông dụng ngày nay bắt đầu vào nửa cuối của thế kỷ XX. Vào thập niên 1970 và thập niên 1980, thuật ngữ này có liên hệ với âm nhạc hip-hop và là từ để chỉ người mà bây giờ chúng ta vẫn thường gọi là "rapper". Khi ấy, người ta còn coi MC là viết tắt của những cụm từ như: microphone controller, moves the crowd, music commentator...

Việc không thống nhất trong cách giải nghĩa từ MC viết tắt này có thể là nguyên nhân khiến người dẫn chương trình ngày nay đảm đương nhiều nhiệm vụ, không chỉ là người dẫn chương trình.

Bắt đầu với nghề MC từ ngày hôm nay

Nghề dẫn chương trình không đòi hỏi bạn phải tốt nghiệp trường đại học hay cao đẳng nào đó để ra làm nghề. Để đến với nghề, sau khi có được những kiến thức cần thiết, bạn nên tìm hiểu những thông tin tuyển dụng để xem khả năng của mình đã có thể đáp ứng được yêu cầu công việc hay chưa.

Đối với mỗi cuộc thi tuyển MC của đài truyền hình, yêu cầu gần như bắt buộc đối với các thí sinh là họ phải qua các vòng sơ tuyển: Vòng 1- Tuyển qua hồ sơ; Vòng 2- Thử tiếng, thử hình; Vòng 3- Ghi hình tại trường quay.

Những thí sinh đáp ứng được các tiêu chuẩn về ngoại hình, giọng nói và có nền tảng kiến thức, có khả năng phản ứng nhanh sẽ trúng tuyển. Tuy vậy, trúng tuyển mới chỉ là bước khởi đầu, vì trước mỗi buổi ghi hình thực tế, họ phải tập dượt và cũng trực tiếp tham gia các khâu biên tập, làm kịch bản, dựng hình... Ngoài ra, họ còn phải tiếp tục tham gia những khoá đào tạo nghiệp vụ.